Globethics Repository

Báo cáo Phát triển con người 2007/2008 - Cuộc chiến chống biến đổi khí hậu: Đoàn kết nhân loại trong một thế giới phân cách [Lời nói đầu và Lời cảm ơn, Mục lục]

This page was generated automatically upon download from the Globethics Repository. More information on Globethics see https://www.globethics.net. Data and content policy of Globethics Repository see https://repository.globethics.net/pages/policy.

Item Type	Article
Authors	Watkins, Kevin
Publisher	UNDP
Rights	With permission of the license/copyright holder
Download date	2026-11-16 01:41:31
Link to Item	http://hdl.handle.net/20.500.12424/176081

Báo cáo Phát triển con người 2007/2008

Cuộc chiến chống biến đổi khí hậu:
Đoàn kết nhân loại trong một thế giới phân cách

Dịch và xuất bản
với sự chấp thuận
của Chương trình
Phát triển
Liên Hợp Quốc
(UNDP)

Bản quyền © 2007
của Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP)
1 UN Plaza, New York, New York, 10017, USA

Dịch và xuất bản bằng tiếng Việt với sự chấp thuận của UNDP

Giấy phép xuất bản số

Biên tập tiếng Việt:
Đào Xuân Lai, Nguyễn Ngọc Lý, Nguyễn Trọng Hiệu, Nguyễn Thị Thu Huyền,
Lê Văn Hưng, Nguyễn Thị Kim Anh, Vũ Ngọc Anh, Trần Thị Hải Dung,
Đặng Hữu Cự, Bạch Quốc Minh.

Dàn trang tiếng Việt: Kimdo Design

In tại Hà Nội, Việt Nam

Tham khảo nguyên bản bằng tiếng Anh trên website http://hdr.undp.org

Đội ngũ cán bộ, chuyên gia xây dựng Báo cáo phát triển con người 2007/2008

Giám đốc và tác giả chính
Kevin Watkins

Nghiên cứu và thống kê
Cecilia Ugaz (Phó Giám đốc và Biên tập chính), Liliana Carvajal, Daniel Coppard, Ricardo Fuentes Nieva, Amie Gaye, Wei Ha, Claes Johansson, Alison Kennedy (Trưởng phòng Thống kê), Chris Kuonqui, Isabel Medalho Pereira, Roshni Menon, Jonathan Morse và Papa Seck.

Sản xuất và dịch thuật
Carlotta Aiello và Marta Jaksona

Thông tin, tuyên truyền
Maritza Ascencios, Jean-Yves Hamel, Pedro Manuel Moreno và Marisol Sanjines (Trưởng Phòng Tuyên truyền)

Văn phòng Báo cáo phát triển con người (HDRO): Báo cáo phát triển con người là sản phẩm của nỗ lực tập thể. Các cán bộ, nhân viên của Phòng Báo cáo phát triển con người Quốc gia (NHDR) cung cấp các ý kiến đóng góp và tư vấn cụ thể trong suốt quá trình nghiên cứu. Họ cũng gắn Báo cáo với mạng lưới nghiên cứu toàn cầu ở các nước đang phát triển. Nhóm NHDR bao gồm Sharmila Kurukulasuriya, Mary Ann Mwangi và Timothy Scott. Nhóm cán bộ hành chính của HDRO do Sarantuya Mend quản lý, bao gồm Oscar Bernal, Mamaye Gebretsadik, Melissa Hernandez và Fe Juarez-Shanahan.

Lời nói đầu

Kết quả của những gì chúng ta làm hôm nay để giải quyết vấn đề biến đổi khí hậu sẽ tồn tại ít nhất một thế kỷ. Những biến đổi do phát thải khí nhà kính gây ra thì không thể đảo ngược trong một khoảng thời gian biết trước. Những loại khí lưu nhiệt mà chúng ta thải vào bầu khí quyển năm 2008 sẽ tồn tại ở đó cho đến năm 2018 và lâu hơn thế. Vì vậy, những gì chúng ta lựa chọn hôm nay không chỉ ảnh hưởng tới cuộc sống của bản thân chúng ta mà hơn thế nữa sẽ ảnh hưởng tới cuộc sống của con cháu chúng ta. Chính điều đó làm cho biến đổi khí hậu khác biệt và khó giải quyết hơn những thách thức chính sách khác.

Biến đổi khí hậu giờ đây là một thực tế đã được chứng minh trên cơ sở khoa học. Chúng ta không thể dễ dàng dự báo chính xác tác động của việc phát thải khí nhà kính, và nếu xét khả năng dự đoán thì còn nhiều điều chưa chắc chắn về lĩnh vực khoa học này. Song, giờ đây, chúng ta đã có thông tin và kiến thức để ghi nhận rằng có những rủi ro hết sức to lớn, có khả năng trở thành những thảm họa, như sự tan chảy băng ở vùng Greenland và miền Tây Nam cực (sẽ làm cho nhiều quốc gia bị ngập nước) hay sự đổi hướng của dòng nước nóng Gulf Stream sẽ dẫn đến những biến đổi to lớn về khí hậu.

Để gìn giữ và chăm lo cho tương lai của con cháu đòi hỏi chúng ta phải hành động ngay từ bây giờ. Đây là một hình thức bảo đảm để phòng khi xảy ra những tổn thất to lớn. Sự thật là chúng ta không biết khả năng thời điểm chính xác xảy ra những tổn thất như vậy, nhưng đó không phải là cái cớ để chúng ta không thực hiện các biện pháp phòng tránh. Chúng ta biết mối nguy hiểm đang tồn tại. Chúng ta biết thiệt hại do phát thải khí nhà kính gây ra là không thể đảo ngược trong một thời gian dài. Chúng ta biết tình trạng đó gia tăng từng ngày nếu chúng ta không hành động.

Ngay cả khi chúng ta sống trong một thế giới mà ở đó tất cả mọi người đều có mức sống như nhau và chịu tác động như nhau bởi biến đổi khí hậu, thì chúng ta cũng phải hành động. Giả sử cả thế giới này là một quốc gia duy nhất mà ở đó tất cả các công dân đều hưởng mức thu nhập như nhau và ít nhiều đều chịu ảnh hưởng như nhau bởi biến đổi khí hậu thì nguy cơ nóng lên toàn cầu vẫn có thể hủy hoại nghiêm trọng cuộc sống và sự phồn thịnh của con người vào cuối thế kỷ này.

Trên thực tế, thế giới là một nơi đầy rẫy sự khác biệt: con người có mức thu nhập, giàu nghèo khác nhau và biến đổi khí hậu sẽ có mức độ ảnh hưởng rất khác nhau tới các khu vực trên thế giới. Đây là lý do rất xác đáng đòi hỏi chúng ta phải nhanh chóng hành động. Biến đổi khí hậu đã bắt đầu ảnh hưởng tới một số cộng đồng dân cư nghèo và dễ bị tổn thương nhất trên thế giới. Nếu nhiệt độ trên toàn thế giới tăng thêm trung bình 3ºC (so với thời kỳ tiền công nghiệp) trong một vài thập kỷ tới thì sẽ dẫn đến sự gia tăng ở một loạt các các địa phương thậm chí có thể tăng gấp đôi ở một vài nơi. Những tác động gây ra bởi hiện tượng thời tiết cực đoan, hạn hán, bão nhiệt đới và mực nước biển dâng ở phần lớn Châu Phi, các quốc đảo nhỏ và các vùng ven biển sẽ xảy ra ngay trong thời đại của chúng ta. Nếu xét về tổng mức GDP trên thế giới thì những ảnh hưởng mang tính ngắn hạn này không phải lớn. Song đối với một số người nghèo nhất trên thế giới thì hậu quả của nó có thể dẫn đến thảm họa.

Về lâu dài, biến đổi khí hậu là mối đe dọa hết sức to lớn đối với phát triển con người, và ở một số nơi, nó đang cản trở nỗ lực của cộng đồng quốc tế trong việc giảm tỷ lệ nghèo cùng cực.

Các cuộc xung đột mang tính bạo lực, tình trạng thiếu nguồn lực và thiếu sự phối hợp cũng như các chính sách yếu kém là những vấn đề tiếp tục cản trở tốc độ phát triển,

đặc biệt ở Châu Phi. Tuy nhiên, nhiều quốc gia đã đạt được những bước tiến thực sự. Ví dụ, Việt Nam đã giảm được một nửa tỷ lệ nghèo và đạt được mục tiêu phổ cập giáo dục tiểu học trước thời hạn năm 2015. Mô-dăm-bích cũng đã giảm đáng kể tỷ lệ nghèo, tăng tỷ lệ nhập học ở các trường phổ thông và giảm tỷ lệ tử vong ở bà mẹ và trẻ em.

Biến đổi khí hậu ngày càng có nguy cơ cản trở tốc độ phát triển. Vì vậy, chúng ta phải nhận thức được rằng cuộc chiến chống đói nghèo và cuộc chiến chống ảnh hưởng của biến đổi khí hậu có mối quan hệ qua lại mật thiết với nhau. Hai cuộc chiến này phải bổ trợ cho nhau, và chúng ta phải cùng giành thắng lợi trên cả hai chiến tuyến. Để thành công đòi hỏi phải nỗ lực rất lớn trong công tác thích ứng với biến đổi khí hậu, vì biến đổi khí hậu sẽ tiếp tục ảnh hưởng lớn tới những nước nghèo nhất, kể cả việc chúng ta bắt đầu triển khai những hoạt động hết sức nghiêm túc để giảm thiểu lượng khí phát thải ngay từ bây giờ. Các nước nghèo này cần đề ra kế hoạch thích ứng của riêng mình, song cộng đồng quốc tế cần phải giúp họ.

Để đối phó với thách thức đó và đáp ứng yêu cầu của các nhà lãnh đạo ở các nước đang phát triển, đặc biệt ở khu vực cận Sahara của Châu Phi, UNEP và UNDP đã thiết lập một quan hệ đối tác giữa hai tổ chức này tại Nai-rô-bi trong khuôn khổ công ước về biến đổi khí hậu vừa qua vào tháng 11 năm 2006. Hai tổ chức này cam kết hỗ trợ giảm thiểu nguy cơ bị tổn thương và tăng cường năng lực cho các nước đang phát triển nhằm khai thác một cách rộng rãi tác dụng của Cơ chế Phát triển sạch (CDM) trong những lĩnh vực như phát triển các nguồn năng lượng tái tạo và sạch hơn, chống tác động của khí hậu và các chương trình chuyển đổi nhiên liệu.

Quan hệ đối tác này sẽ cho phép hệ thống LHQ hành động ngay lập tức để đáp ứng yêu cầu của Chính phủ các nước khi họ đang nỗ lực lồng ghép những tính toán về các tác động của biến đổi khí hậu vào các quyết định đầu tư của mình. Quan hệ đối tác đó tiếp tục là bằng chứng sinh động về quyết tâm của Liên Hợp Quốc "hoạt động theo một thể thống nhất" trong việc ứng phó với thách thức biến đổi khí hậu. Ví dụ, chúng tôi có thể giúp các nước tăng cường cơ sở hạ tầng hiện nay để người dân ở các nước này có thể đối mặt với tình trạng lũ lụt gia tăng và thiên tai ngày càng diễn ra thường xuyên hơn và khắc nghiệt hơn. Cũng cần tạo ra các loại cây trồng có khả năng chống chịu tốt hơn với thay đổi thời tiết.

Cùng với công tác thích ứng biến đổi khí hậu, chúng ta phải bắt đầu giảm lượng khí phát thải và tiến hành các bước giảm nhẹ biến đổi khí hậu khác để đảm bảo rằng biến đổi khí hậu không trở nên xấu thêm trong một vài thập kỷ tới. Nếu các nỗ lực giảm nhẹ biến đổi khí hậu không bắt đầu một cách mạnh mẽ và nghiêm túc ngay từ bây giờ thì chi phí phải dành cho công tác thích ứng sau 20 - 30 năm nữa sẽ trở nên quá cao đối với khả năng tài chính của các nước nghèo nhất.

Việc ổn định mức phát thải khí nhà kính để hạn chế biến đổi khí hậu là một chiến lược đảm bảo rất có giá trị cho toàn thế giới, kể cả các nước giàu nhất, và đó là phần căn bản trong cuộc chiến chống đói nghèo chung và trong quá trình thực hiện các Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ. Đây là hai mục tiêu song hành của các chính sách về khí hậu cần được các nhà lãnh đạo trên thế giới ưu tiên giải quyết.

Khi đã đề ra mục tiêu hạn chế biến đổi khí hậu và giúp những đối tượng dễ bị tổn thương nhất thích ứng với những rủi ro không thể tránh khỏi thì chúng ta phải tiếp tục phấn đấu và xác định được những vấn đề chính sách cơ bản giúp chúng ta đạt được kết quả như mong muốn.

Có một số điều cần làm rõ ngay từ đầu: Thứ nhất, với lộ trình hiện nay của thế giới cần có những thay đổi không nhỏ. Chúng ta cần tạo ra những thay đổi to lớn và các chính sách mới đầy tham vọng.

Thứ hai, cần có những chi phí rất lớn trong thời gian đầu trước mắt. Chúng ta phải đầu tư cho công cuộc giảm thiểu biến đổi khí hậu. Về lâu dài, chúng ta sẽ thu được những lợi ích thực sự và to lớn, song vào thời điểm ban đầu, cũng như bất cứ khoản đầu tư nào, chúng ta phải sẵn sàng chi trả. Đây sẽ là một thách thức đối với công tác quản trị theo nguyên tắc dân chủ: các hệ thống chính trị sẽ phải chấp nhận các chi phí ban đầu để có được những lợi ích lâu dài. Các nhà lãnh đạo cần có tầm nhìn dài hơn các nhiệm kỳ bầu cử.

Chúng ta không quá bi quan. Trong cuộc chiến chống tỷ lệ lạm phát tăng cao của thời quá khứ xa xưa, các nước dân chủ đã thiết lập các thể chế như các ngân hàng trung ương có quyền tự chủ cao hơn và đưa ra các cam kết ban đầu về chính sách cho phép giảm hẳn tỷ lệ lạm phát mặc dù ban đầu họ phải nhờ tới can thiệp của các tờ báo. Điều tương tự cũng phải xảy ra trong lĩnh vực khí hậu và môi trường: xã hội phải cam kết ngay từ đầu và hy sinh lợi ích trước mắt vì lợi ích lâu dài.

Chúng tôi xin nói thêm rằng mặc dù quá trình chuyển đổi sang sử dụng năng lượng có lợi cho bảo vệ khí hậu sẽ phải chịu phí tổn trước mắt, song có thể mang lại lợi ích kinh tế còn lớn hơn cả những gì thu được từ việc ổn định nhiệt độ trên Trái đất. Có thể đạt được những lợi ích này thông qua cơ chế Keynesian và Schumpeterian kèm theo các biện pháp khuyến khích những khoản đầu tư lớn có tác dụng kích cầu chung cũng như sự bỏ cái cũ nhằm có được những sáng tạo và nhảy vọt về năng suất trong nhiều lĩnh vực. Không thể dự báo được những hiệu quả này về mặt định lượng, song nếu tính đến những lợi ích đó thì

đạt được tỷ suất chi phí-lợi nhuận cao hơn trong các chính sách về khí hậu.

Để xây dựng được những chính sách tốt, thì không nên trông đợi quá nhiều vào các biện pháp kiểm soát hành chính. Khi lãnh đạo chính phủ thực hiện vai trò điều tiết của mình để giải quyết các vấn đề từ bên ngoài, là biến đổi khí hậu, thì họ phải tính đến yếu tố thị trường và giá cả để khu vực tư nhân có thể đưa ra các quyết định đầu tư và sản xuất tối ưu.

Phải định giá các-bon và khí chuyển đổi thành các-bon để việc sử dụng các loại khí này phản ánh đúng chi phí phải trả về mặt xã hội của chúng. Cần coi đây là nội dung căn bản của chính sách giảm thiểu biến đổi khí hậu. Thế giới đã phải mất hàng thập kỷ để xóa bỏ các quy định hạn chế về số lượng trong nhiều lĩnh vực, đặc biệt là ngoại thương. Bây giờ không phải lúc quay lại hệ thống các biện pháp kiểm soát hành chính và hạn ngạch cồng kềnh chỉ vì để giải quyết vấn đề biến đổi khí hậu. Các chỉ tiêu phát thải và hiệu suất sử dụng năng lượng có vai trò quan trọng, song cơ chế giá cả phải có tác dụng giúp chúng ta đạt được các mục tiêu một cách dễ dàng hơn. Điều này đòi hỏi phải tiến hành cuộc đối thoại ở mức độ sâu sắc hơn giữa các nhà kinh tế, các nhà khoa học khí hậu cũng như các nhà nghiên cứu về môi trường so với những cuộc đối thoại mà chúng ta đã chứng kiến từ trước đến nay. Chúng tôi thực sự hy vọng rằng Báo cáo phát triển con người năm nay sẽ đóng góp tư liệu cho cuộc đối thoại đó.

Những khó khăn lớn nhất về mặt chính sách có liên quan tới việc phân bổ trách nhiệm. Trong khi mọi người đều chịu nguy cơ thảm họa tiềm ẩn như nhau, song sự phân bổ chi phí và lợi ích về ngắn và trung hạn lại rất khác nhau. Sự phân bổ càng đặc biệt khó khăn hơn vì những đối tượng chính đã gây ra vấn đề - các nước giàu - lại không phải là nước chịu ảnh hưởng nhiều nhất trong thời gian trước mắt. Chính những nước nghèo nhất trước đây cũng như bây giờ không góp phần đáng kể vào phát thải khí nhà kính lại là những nước có nguy cơ bị ảnh hưởng nhiều nhất. Các nước thu nhập trung bình đang trở thành những nước phát thải lớn xét về tổng thể - song họ không có món nợ các-bon với thế giới, trong khi các nước giàu thì đã nợ chồng chất và họ vẫn là những nước phát thải thấp tính theo đầu người. Chúng ta phải tìm ra một lộ trình chấp nhận được về phương diện đạo đức và chính trị cho phép chúng ta bắt đầu tiến lên phía trước mặc dù về lâu dài có thể vẫn còn nhiều bất đồng về việc chia sẻ gánh nặng và lợi ích. Chúng ta không nên để cho những bất đồng về việc phân bổ trách nhiệm này cản bước tiến của chúng ta cũng như không được phép chờ đợi đến khi biết được tiến trình biến đổi khí hậu một cách chắc chắn rồi mới hành động. Với mong muốn đó, chúng tôi hy vọng Báo cáo phát triển con người năm nay sẽ hỗ trợ cho cuộc thảo luận và cho phép chuyến đi được khởi hành.

Kemal Dervis
Tổng Giám đốc
Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc

Achim Steiner
Giám đốc Điều hành
Chương trình Môi trường Liên Hợp Quốc

Lời cảm ơn

Có lẽ sẽ không thể xây dựng được Báo cáo này nếu không có sự tham gia đóng góp tích cực của nhiều cá nhân, tổ chức nêu dưới đây. Đặc biệt phải kể đến công lao đóng góp của Malte Meinshausen thuộc Viện nghiên cứu Tác động khí hậu, người đã liên tục và kiên trì cung cấp rất nhiều ý kiến kỹ thuật. Nhiều cá nhân khác đã tham gia xây dựng Báo cáo một cách trực tiếp thông qua các bài viết, các ý kiến đóng góp cho bản thảo và các cuộc thảo luận hay gián tiếp thông qua nghiên cứu. Các tác giả xin chân thành cảm ơn bản đánh giá thứ tư của Ban Liên chính phủ về Biến đổi khí hậu, trong đó cung cấp những bằng chứng khoa học vô cùng quý giá, cũng như chân thành cảm ơn sự đóng góp của Ngài Nicholas Stern cùng các đồng nghiệp thông qua báo cáo của Ông với tiêu đề "Kinh tế học biến đổi khí hậu". Nhiều đồng nghiệp trong hệ thống Liên Hợp Quốc đã tích cực đóng góp thời gian, kiến thức chuyên môn và ý tưởng. Nhóm xây dựng Báo cáo phát triển con người đã nhận được những ý kiến tư vấn bổ ích của Tổng Giám đốc UNDP Kemal Derviş. Chúng tôi cảm ơn tất cả những cá nhân đã trực tiếp hoặc gián tiếp hướng dẫn, chỉ đạo công việc, đồng thời cũng xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về các lỗi sai và sót.

Các cộng tác viên

Các nghiên cứu, tài liệu và bài viết cơ sở phục vụ cho Báo cáo phát triển con người đề cập tới rất nhiều vấn đề có liên quan. Các cộng tác viên bao gồm: Anu Adhikari, Mozaharul Alam, Sarder Shafiqul Alam, Juan Carlos Arredondo Brun, Vicki Arroyo, Albertina Bambaige, Romina Bandura, Terry Barker, Philip Beauvais, Suruchi Bhadwal, Preety Bhandari, Isobel Birch, Maxwell Boykoff, Karen O'Brien, Oli Brown, Odón de Buen, Peter Chaudhry, Pedro Conceição, Pilar Cornejo, Caridad Canales Dávila, Simon D. Donner, Lin Erda, Alejandro de la Fuente, Richard Grahn, Michael Grimm, Kenneth Harttgen, Dieter Helm, Caspar Henderson, Mario Herrero, Saleemul Huq, Ninh Nguyen Huu, Joseph D. Intsiful, Katie Jenkins, Richard Jones, Ulka Kelkar, Stephan Klasen,

Arnoldo Matus Kramer, Kishan Khoday, Roman Krznaric, Robin Leichenko, Anthony Leiserowitz, Junfeng Li, Yan Li, Yue Li, Peter Linguiti, Gordon MacKerron, Andrew Marquard, Ritu Mathur, Malte Meinshausen, Mark Misselhorn, Sreeja Nair, Peter Newell, Anthony Nyong, David Ockwell, Marina Olshanskaya, Victor A. Orindi, James Painter, Peter D. Pederson, Serguey Pegov, Renat Perelet, Alberto Carillo Pineda, Vicky Pope, Golam Rabbani, Atiq Rahman, Mariam Rashid, Bimal R. Regmi, Hannah Reid, J. Timmons Roberts, Greet Ruysschaert, Boshra Salem, Jürgen Schmid, Dana Schüler, Rory Sullivan, Erika Trigoso Rubio, Md. Rabi Uzzaman, Giulio Volpi, Tao Wang, James Watson, Harald Winkler, Mikhail Yulkin và Yanchun Zhang.

Nhiều tổ chức đã tích cực chia sẻ số liệu và các tài liệu nghiên cứu khác, như: Cơ quan Phát triển Pháp; Ân xá Quốc tế; Trung tâm Thông tin và Phân tích Các-bo-níc; Ban Thư ký Cộng đồng Ca-ri-bê; Trung tâm So sánh Quốc tế về sản xuất, thu nhập và giá cả thuộc trường Đại học Pennsylvania; các sáng kiến phát triển; Vụ Phát triển quốc tế; Viện

Nghiên cứu biến đổi môi trường thuộc trường Đại học Oxford; Ủy ban Châu Âu; Tổ chức Nông nghiệp và Lương thực LHQ; Quỹ Môi trường Toàn cầu; Dự án IDP Toàn cầu; Trung tâm Ứng dụng và Dự báo khí tượng IGAD; Viện Nghiên cứu phát triển; Trung tâm Nghiên cứu Quốc tế về nhà tù; Trung tâm Theo dõi tị nạn nội địa; Viện Nghiên cứu Quốc tế về khí hậu và xã hội; Cơ quan Năng lượng Quốc tế; Viện Nghiên cứu Quốc tế về Môi trường và Phát triển; Viện Nghiên cứu chiến lược Quốc tế; Tổ chức Lao động Quốc tế; Quỹ Tiền tệ Quốc tế; Tổ chức Di cư Quốc tế; Hiệp hội Viễn thông Quốc tế; Liên minh Nghị viện; Chương trình Phối hợp Phòng chống HIV/AIDS của Liên Hợp Quốc; Nghiên cứu thu nhập của Lúc-xem-bua; Quốc tế Vĩ mô; Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế; Viện Phát triển Hải ngoại; Oxfam; Trung tâm Nghiên cứu biến đổi khí hậu Pew; Tư vấn Hoạt động thực tiễn; Viện Nghiên cứu hòa bình Quốc tế Stockholm; Viện Nghiên cứu nước Quốc tế Stockholm; Viện Nghiên cứu năng lượng Tata; Văn phòng Met; Quỹ Nhi đồng Liên Hợp Quốc; Diễn đàn Liên Hợp Quốc về Thương mại và Phát triển; Vụ các Vấn đề kinh tế - xã hội, Vụ Thống kê và Vụ Dân số của Liên Hợp Quốc; Quỹ Phát triển phụ nữ Liên Hợp Quốc; Vụ Thống kê của Tổ chức Văn hóa, Khoa học và Giáo dục Liên Hợp Quốc; Cao ủy Liên Hợp Quốc về Người tị nạn; Vụ Hiệp ước của Cơ quan Liên Hợp Quốc về Phòng chống ma túy và tội phạm; Văn phòng Tư pháp Liên Hợp Quốc; Đại học East Anglia; WaterAid; Ngân hàng Thế giới; Tổ chức Y tế Thế giới; Tổ chức Khí tượng Thế giới; Tổ chức Thương mại Thế giới; Tổ chức Sở hữu trí tuệ Thế giới và Quỹ Động vật hoang dã Thế giới.

Ban Cố vấn

Báo cáo đã nhận được rất nhiều ý kiến tư vấn và hướng dẫn của một ban cố vấn gồm nhiều chuyên gia. Ban cố vấn bao gồm các thành viên sau đây: Monique Barbut, Alicia Bárcena, Fatih Birol, Yvo de Boer, John R. Coomber, Mohammed T. El-Ashry, Paul Epstein, Peter T. Gilruth, José Goldemberg, HRH Crown Prince Haakon, Saleem Huq, Inge Kaul, Kivutha Kibwana, Akio Morishima, Rajendra Pachauri, Jiahua Pan, Achim Steiner, HRH Princess Basma Bint Talal, Colleen Vogel, Morris A. Ward, Robert Watson, Ngaire Woods và Stephen E. Zebiak.

Báo cáo cũng nhận được sự đóng góp quý báu của ban cố vấn về thống kê, trong đó đặc biệt phải kể tới Tom Griffin, Cố vấn Thống kê Cao cấp của Báo cáo. Thành viên của Ban này bao gồm: Carla Abou-Zahr, Tony Atkinson, Haishan Fu, Gareth Jones, Ian D. Macredie, Anna N. Majelantle, John Male-Mukasa, Marion McEwin, Francesca Perucci, Tim Smeeding, Eric Swanson, Pervez Tahir và Michael Ward. Nhóm xây dựng Báo cáo cũng xin chân thành cảm ơn Partha Deb, Shea Rutstein và Michael Ward đã nghiên cứu và góp ý cho kết quả phân tích của HDRO về rủi ro và nguy cơ tổn thương cũng như đóng góp kiến thức chuyên môn về thống kê cho Báo cáo.

Các cuộc tham vấn

Các thành viên của Nhóm xây dựng Báo cáo phát triển con người đã thu được nhiều thông tin bổ ích từ quá trình tham vấn rộng rãi (trực tiếp từng cá nhân hay tập thể). Những người tham gia cuộc thảo luận trong mạng lưới phát triển con người đã cung cấp một số thông tin và ý kiến về mối liên quan giữa biến đổi khí hậu và phát triển con người trên nhiều phương diện. Nhóm xây dựng Báo cáo cũng xin cảm ơn Neil Adger, Keith Allott, Kristin Averyt, Armando Barrientos, Haresh Bhojwani, Paul Bledsoe, Thomas A. Boden, Keith Briffa, Nick Brooks, Katrina Brown, Miguel Ceara-Hatton, Fernando Calderón, Jacques Charmes, Lars Christiansen, Kirsty Clough, Stefan Dercon, Jaime de Melo, Stephen Devereux, Niky Fabiancic, Kimberley Fisher, Lawrence Flint, Claudio Forner, Jennifer Frankel-Reed, Ralph Friedlaender, Oscar Garcia, Stephen Gitonga, Heather Grady, Barbara Harris-White, Molly E. Hellmuth, John Hoddinott, Aminul Islam, Tarik-ul-Islam, Kareen Jabre, Fortunat Joos, Mamunul Khan, Karoly Kovacs, Diana Liverman, Lars Gunnar Marklund, Charles McKenzie, Gerald A. Meehl, Pierre Montagnier, Jean-Robert Moret, Koos Neefjes, Iiris Niemi, Miroslav Ondras, Jonathan T. Overpeck, Vicky Pope, Will Prince, Kate Raworth, Andrew Revkin, Mary Robinson, Sherman Robinson, Rachel Slater, Leonardo Souza, Valentina Stoevska, Eric Swanson, Richard Tanner, Haiyan Teng, Jean Philippe Thomas, Steve Price Thomas, Sandy Tolan, Emma Tompkins, Emma Torres, Kevin E. Trenberth, Jessica Troni, Adriana Velasco, Marc Van Wynsberghe, Tessa Wardlaw và Richard Washington.

Độc giả của UNDP

Nhóm độc giả, bao gồm các đồng nghiệp ở UNDP, đã cung cấp nhiều ý kiến, gợi ý và tư liệu hữu ích trong quá trình biên soạn Báo cáo, trong đó đặc biệt phải kể đến công lao đóng góp và ý kiến tư vấn của Pedro Conceição, Charles Ian McNeil và Andrew Maskrey. Tất cả các độc giả này đã dành nhiều thời gian và tích cực tham gia đóng góp về chuyên môn cho Báo cáo. Đóng góp tư liệu còn có các cá nhân sau đây: Randa Aboul-Hosn, Amat Al-Alim Alsoswa, Barbara Barungi, Winifred Byanyima, Suely Carvalho, Tim Clairs, Niamh Collier-Smith, Rosine Coulibaly, Maxx Dilley, Philip Dobie, Bjørn Førde, Tegegnework Gettu, Yannick Glemarec, Luis Gomez-Echeverri, Rebeca Grynspan, Raquel Herrera, Gilbert Fossoun Houngbo, Peter Hunnam, Ragnhild Imerslund, Andrey Ivanov, Bruce Jenks, Michael Keating, Douglas Keh, Olav Kjorven, Pradeep Kurukulasuriya, Oksana Leshchenko, Bo Lim, Xianfu Lu, Nora Lustig, Metsi Makhetha, Cécile Molinier, David Morrison, Tanni Mukhopadhyay, B. Murali, Simon Nhongo, Macleod Nyirongo, Hafiz Pasha, Stefano Pettinato, Selva Ramachandran, Marta Ruedas, Mounir Tabet, Jennifer Topping, Kori Udovicki, Louisa Vinton, Cassandra Waldon và Agostinho Zacarias.

Biên tập, sản xuất và biên dịch

Báo cáo đã nhận được ý kiến tư vấn và đóng góp của nhóm biên tập ở Green Ink. Anne Moorhead góp ý về bố cục và cách trình bày phần lập luận. Công tác biên tập về kỹ thuật và sản xuất do Sue Hainsworth và Rebecca Mitchell đảm nhiệm. Người thiết kế trang bìa và các phần chia là Talking Box, với sự đóng góp về ý tưởng của Martín Sánchez và Ruben Salinas, dựa trên mẫu do Grundy & Northedge thiết kế năm 2005. Thiết kế thông tin là do Phoenix Design Aid và Zago thực hiện; một bản đồ (bản đồ 1.1) do Mapping Worlds thiết kế. Phoenix Design Aid, phối hợp với Lars Jørgensen, cũng đã thiết kế cách trình bày Báo cáo.

Việc sản xuất, biên dịch, phân phối và tuyên truyền Báo cáo có sự tham gia hỗ trợ của Phòng Truyền thông UNDP, đặc biệt là Maureen Lynch và Boaz Paldi. Tham gia kiểm tra, hiệu đính bản dịch có Lyad Abumoghli, Bill Bikales, Jean Fabre, Albéric Kacou, Madi Musa, Uladzimir Shcherbau và Oscar Yujnovsky.

Báo cáo cũng nhận được sự tham gia nhiệt tình của Jong Hyun Jeon, Isabelle Khayat, Caitlin Lu, Emily Morse và Lucio Severo. Swetlana Goobenkova và Emma Reed có những đóng góp quý báu cho nhóm thống kê. Margaret Chi và Juan Arbelaez ở Cơ quan Dịch vụ dự án LHQ cung cấp những dịch vụ hỗ trợ quan trọng về hành chính và quản lý.

Kevin Watkins
Giám đốc
Báo cáo phát triển con người 2007/2008

Mục lục

Lời nói đầu v
Lời cảm ơn viii

Tổng quan Báo cáo Cuộc chiến chống biến đổi khí hậu: Đoàn kết nhân loại trong một thế giới phân cách 1

Chương 1 Thách thức về khí hậu trong thế kỷ 21 15

1.1 Biến đổi khí hậu và phát triển con người 26
Bối cảnh 26
Biến đổi khí hậu nguy hiểm - 5 yếu tố dẫn đến thay đổi về chất trong phát triển con người 28
1.2 Khoa học khí hậu và kịch bản tương lai 33
Biến đổi khí hậu do con người gây ra 34
Kiểm kê các-bon trên thế giới - trữ lượng, lưu lượng và các bể các-bon 35
Các kịch bản biến đổi khí hậu - những điều đã biết, những điều vừa biết vừa chưa biết, và những điều còn chưa rõ 36
1.3 Từ phạm vi toàn cầu tới địa phương - đo dấu chân các-bon trong một thế giới bất bình đẳng 43
Dấu chân các-bon của quốc gia và khu vực - những giới hạn của hội tụ phát thải 43
Bất bình đẳng về dấu chân các-bon - một số người để lại dấu chân nhẹ hơn người khác 45
1.4 Tránh những biến đổi khí hậu nguy hiểm - một lộ trình phát thải bền vững 48
Lập ngân sách các-bon cho một hành tinh dễ bị tổn thương 48
Những kịch bản cho an ninh khí hậu - thời gian không còn nhiều 51
Cái giá của việc chuyển đổi sang sử dụng ít các-bon - có thể chấp nhận được chi phí giảm nhẹ hay không? 55
1.5 "Không làm gì hơn" - con đường dẫn đến tương lai khí hậu không bền vững 56
Nhìn lại tình hình - thế giới từ năm 1990 56
Hướng đến tương lai - đường đồ thị đi lên 57
Các tác nhân làm tăng lượng phát thải 60
1.6 Tại sao chúng ta cần hành động để tránh biến đổi khí hậu nguy hiểm? 62
Trách nhiệm đối với khí hậu trong một thế giới phụ thuộc lẫn nhau 62
Công bằng xã hội và sự phụ thuộc lẫn nhau về mặt sinh thái 64
Lý do phải hành động khẩn cấp, xét từ góc độ kinh tế 65
Huy động hành động của cộng đồng 70
Kết luận 74
Bảng phụ lục 1.1: Đo dấu chân các-bon - một số quốc gia và khu vực đã được chọn 75

Chương 2 Chấn động khí hậu: nguy cơ và tổn thương trong một thế giới bất bình đẳng 77

2.1 Chấn động khí hậu và vòng luẩn quẩn phát triển con người thấp 81
Thiên tai Khí hậu - xu hướng gia tăng 81
Rủi ro và Tổn thương 84
Cái vòng luẩn quẩn phát triển con người thấp 89

Từ chấn động khí hậu ngày hôm nay tới thiếu thốn ngày mai - cái vòng luẩn quẩn phát triển con người thấp trên thực tế 94
2.2 Hướng về phía trước - những vấn đề cũ và nguy cơ biến đổi khí hậu mới 96
Sản xuất nông nghiệp và an ninh lương thực 96
An ninh nước và căng thẳng về nước 100
Biển dâng cao và nguy cơ rủi ro thời tiết cực đoan 103
Hệ sinh thái và đa dạng sinh học 107
Sức khỏe con người và các hiện tượng thời tiết cực đoan 110
Kết luận 112

Chương 3 Tránh biến đổi khí hậu nguy hiểm - chiến lược giảm nhẹ 113

3.1 Xác định chỉ tiêu giảm nhẹ 116
Ngân quỹ Các-bon - sống trong khuôn khổ phương tiện giới hạn các nguồn sinh thái của chúng ta 117
Chỉ tiêu giảm phát thải đang phổ biến 117
Bốn vấn đề đặt chỉ tiêu trong lập ngân quỹ Các-bon 122
Chỉ tiêu là quan trọng, nhưng kết quả cũng quan trọng không kém 123
3.2 Định giá Cácbon - vai trò của thị trường và chính phủ 129
Thuế so sánh với 'mua bán phát thải' 129
Mua bán phát thải - những bài học từ Thể thức Mua bán Phát thải của Liên minh Châu Âu 132
3.3 Vai trò cực kỳ quan trọng của sự điều tiết và hành động của chính phủ 136
Sản xuất điện - thay đổi lộ trình phát thải 136
Khu vực dân cư - nỗ lực giảm nhẹ với chi phí thấp 139
Tiêu chuẩn phát thải xe cơ giới 141
Nghiên cứu, phát triển và phổ biến công nghệ các-bon thấp 147
3.4 Vai trò chủ chốt của hợp tác quốc tế 150
Vai trò lớn hơn đối với chuyển giao công nghệ và tài chính 151
Giảm chặt phá rừng 160
Kết luận 164

Chương 4 Thích ứng với xu thế tất yếu: hành động cấp quốc gia và hợp tác quốc tế 165

4.1 Thách thức trên cấp độ quốc gia 170
Công tác thích ứng ở thế giới các nước phát triển 170
Sống chung với biến đổi khí hậu - quá trình thích ứng ở các quốc gia đang phát triển 173
Xây dựng khung chính sách thích ứng quốc gia 175
4.2 Hợp tác quốc tế trong công tác thích ứng với biến đổi khí hậu 188
Lý do cần tiến hành hỗ trợ quốc tế 189
Hiện trạng đầu tư cho quá trình thích ứng - quá ít, quá chậm trễ và quá manh mún 192
Vượt qua thách thức thích ứng - củng cố hợp tác quốc tế trong công tác thích ứng 197
Kết luận 203

Chú thích 205
Thư mục tham khảo 210

Các hộp

1.1 Các tác động phản hồi có thể đẩy nhanh tốc độ biến đổi khí hậu 41
1.2 Hàng triệu người không được tiếp cận các dịch vụ năng lượng hiện đại 49
1.3 Các nước phát triển không thực hiện được các cam kết Kyoto của mình 58

1.4 Ý thức trách nhiệm, vấn đề đạo đức và tôn giáo - điểm tương đồng từ biến đổi khí hậu 66
1.5 Phân tích chi phí - lợi ích và biến đổi khí hậu 70
2.1 Thiên tai khí hậu không được báo cáo đầy đủ 83
2.2 Ngành bảo hiểm toàn cầu - đánh giá lại nguy cơ khí hậu 85
2.3 Bão Katrina: Nhân khẩu học xã hội về một thiên tai 87
2.4 Hạn hán và bất an ninh lương thực ở Ni-giê 91
2.5 Bán tài sản khi đường cùng ở Hôn-đu-rát 93
2.6 'Trận lụt thế kỷ' ở Băng-la-đét 94
2.7 Biến đổi khí hậu ở Ma-la-uy - vẫn thế nhưng nhiều hơn và tồi tệ hơn 99
2.8 Biến đổi khí hậu và khủng hoảng nước ở Trung Quốc 103
2.9 Núi băng đang tan và triển vọng thụt lùi về phát triển con người 105
2.10 Biến đổi khí hậu và phát triển con người ở Đồng bằng sông Cửu Long 106
3.1 Đầu tàu tiêu biểu trong phân bổ ngân quỹ các-bon - California 120
3.2 Chỉ tiêu và kết quả xa rời nhau ở Ca-na-đa 124
3.3 Dự luật biến đổi khí hậu Vương quốc Anh - xác định ngân quỹ các-bon 125
3.4 Liên minh châu Âu - các chỉ tiêu, chiến lược năng lượng và biến đổi khí hậu năm 2020 127
3.5 Giảm cường độ các-bon trong các nền kinh tế chuyển đổi 128
3.6 Năng lượng hạt nhân - những vấn đề gai góc 138
3.7 Năng lượng tái tạo ở Đức - thành công về mức thuế hoà lưới điện 140
3.8 Phát thải xe cơ giới - tiêu chuẩn ở Hoa Kỳ 143
3.9 Phát triển dầu cọ và nhiên liệu sinh học - chuyện cảnh báo 148
3.10 Than và cải cách chính sách năng lượng ở Trung Quốc 155
3.11 Tăng trưởng phi các-bon ở Ấn Độ 156
3.12 Liên kết thị trường các-bon với Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ và Phát triển bền vững 159
4.1 Công tác thích ứng trên các cù lao *char* ở Băng-la-đét 179
4.2 Chương trình Lưới An sinh Sản xuất ở Ê-ti-ô-pi-a 182
4.3 Trợ cấp tiền mặt có điều kiện - Chương trình Bolsa Família của Bra-xin 183
4.4 Giảm thiểu khả năng bị tổn thương thông qua nông nghiệp ở Ma-la-uy 184
4.5 Bảo hiểm rủi ro và thích ứng 185
4.6 Học từ bài học của Mô-dăm-bích 186
4.7 Các Chương trình Hành động Thích ứng Quốc gia (NAPA) - một hướng tiếp cận hạn chế 191

Các bảng

1.1 Các khoảng nhiệt độ tăng theo mức tăng của trữ lượng CO_2 - dự kiến cho năm 2080 37
1.2 Với tổng lượng các-bon quy đổi ở mức của các nước OECD thì cần có hơn một hành tinh 52
2.1 Nạn đói do hạn hán và phát triển con người liên quan mật thiết với nhau ở Kê-ni-a 86
2.2 Hạn hán ở Ma-la-uy - người nghèo đối phó ra sao 90
2.3 Tác động của hạn hán ở Ê-ti-ô-pi-a 91
2.4 Nông nghiệp đóng vai trò chủ đạo ở các khu vực đang phát triển 97
2.5 Mực nước biển dâng cao sẽ có tác động kinh tế - xã hội rất lớn 107
3.1 Chỉ tiêu giảm thải khác biệt rất lớn về mức tham vọng 118
3.2 Đề xuất cho Hệ thống Mua bán Phát thải Châu Âu 135
3.3 Phát thải các-bon liên quan tới công nghệ ở nhà máy đốt than 153
3.4 Cường độ năng lượng trong công nghiệp biến thiên lớn 154
4.1 Kiểm kê các nguồn tài chính đa phương cho công tác thích ứng 192
4.2 Chi phí phát triển khả năng chống chịu khí hậu 195
4.3 Đầu tư vào công tác thích ứng tới năm 2015 196

Các hình

1.1 Lượng phát thải CO_2 ngày càng cao sẽ làm tăng trữ lượng khí nhà kính và tăng nhiệt độ 34
1.2 Dự báo nhiệt độ toàn cầu: 3 kịch bản của IPCC 38
1.3 Phát thải khí nhà kính chủ yếu bị tác động bởi các thay đổi về năng lượng và sử dụng đất 43
1.4 Các nước giàu chiếm phần lớn trong tổng lượng phát thải tích luỹ 44
1.5 Lượng phát thải CO_2 toàn cầu khá tập trung 45
1.6 Các nước giàu - tổng lượng các-bon lớn 47
1.7 Cuộc sống không có điện 47
1.8 Việc lệ thuộc vào nhiên liệu sinh học vẫn tiếp diễn ở nhiều nước 48
1.9 Nguy cơ biến đổi khí hậu trở nên nguy hiểm sẽ tăng cùng trữ lượng khí nhà kính 50
1.10 Ngân quỹ các-bon của thế kỷ 21 còn rất ít 51
1.11 Nếu giảm một nửa lượng khí phát thải vào năm 2050 có thể tránh được biến đổi khí hậu nguy hiểm 53
1.12 Cắt giảm và hội tụ phát thải vì một tương lai bền vững 54
1.13 Các biện pháp giảm thiểu mạnh mẽ sẽ không thể sớm đem lại kết quả 54
1.14 Một số nước phát triển vẫn còn quá chậm trong việc thực hiện các cam kết và chỉ tiêu trong Kyoto 57
1.15 Lượng phát thải CO_2 ngày càng tăng nếu không có biện pháp giảm thiểu 60
1.16 Cường độ các-bon đang giảm quá chậm để có thể giảm mức phát thải nói chung 61
2.1 Thiên tai khí hậu tác động tới ngày càng nhiều người hơn 81
2.2 Nguy cơ Thiên tai nghiêng về phía các nước đang phát triển 82
2.3 Thiên tai khí hậu đang làm tăng vọt thiệt hại bảo hiểm 84
2.4 Bảo hiểm xã hội ở các nước giàu nhiều hơn rất nhiều 86
2.5 Biến thiên thu nhập theo sau biến thiên lượng mưa ở Ê-ti-ô-pi-a 97
2.6 Biến đổi khí hậu sẽ gây tổn thương cho nền nông nghiệp các nước đang phát triển 97
2.7 Các núi băng đang bị thu hẹp ở Châu Mỹ La tinh 104
3.1 Cường độ các-bon giảm không phải lúc nào cũng làm giảm phát thải 123
3.2 Giá các-bon ở Liên minh châu Âu luôn biến động 134
3.3 Than đá theo kế hoạch sẽ làm tăng phát thải CO_2 trong ngành điện 137
3.4 Phong điện ở Hoa Kỳ: công suất tăng mà giá thành giảm 139
3.5 Tiêu chuẩn hiệu suất nhiên liệu ở các nước giàu khác nhau rất lớn 142
3.6 Có thể chuyển đổi nhanh chóng phương tiện xe cơ giới - Pa-kít-xtan 146
3.7 Một số nhiên liệu sinh học giá thành thấp hơn mà lại giảm thải CO_2 nhiều hơn 147
3.8 Tăng hiệu suất đốt than có thể giảm phát thải CO_2 153
3.9 Rừng đang lùi dần 162
4.1 Đầu tư vào công tác thích ứng là khoản đầu tư hiệu quả của Liên minh Châu Âu 172
4.2 Thiếu hụt thông tin về khí hậu ở Châu Phi 175
4.3 Các dòng viện trợ cần phải đẩy nhanh hơn nữa để thực hiện được các cam kết 190
4.4 Mức viện trợ thực đối với các nước Châu Phi cận Sahara đang có xu hướng không đổi 190
4.5 Đầu tư ở các nước phát triển hạn chế các quỹ hỗ trợ thích ứng 192
4.6 Viện trợ dễ bị ảnh hưởng bởi biến đổi khí hậu 193

Các bản đồ

1.1 Bản đồ tình hình phát thải khí CO_2 toàn cầu 46
2.1 Khô dần: Diện tích bị hạn ở châu Phi ngày càng mở rộng 98

Cuộc chiến chống biến đổi khí hậu - đoàn kết chúng ta sẽ chiến thắng, *Ban Ki-moon* 25
Chính sách khí hậu nhìn từ phát triển con người, *Amartya Sen* 30
Tương lai chung của chúng ta và biến đổi khí hậu, *Gro Harlem Brundtland* 63
Biến đổi khí hậu với tư cách là một vấn đề quyền con người, *Sheila Watt-Cloutier* 88
Thành phố New York đi đầu về biến đổi khí hậu, *Michael R. Bloomberg* 121
Hành động cấp quốc gia đối phó với thách thức toàn cầu, *Luiz Inácio Lula da Silva* 145
Chúng ta không cần sự phân biệt đối xử trong công tác thích ứng với biến đổi khí hậu, *Desmond Tutu* 168
Chúng ta không có lựa chọn nào cả, *Sunita Narain* 189

Các chỉ số phát triển con người

Các chỉ số phát triển con người **225**
Hướng dẫn đối với độc giả và chú thích bảng biểu **227**
Các từ viết tắt **234**

Theo dõi phát triển con người: mở rộng khả năng lựa chọn của con người.....
1 Chỉ số Phát triển con người 235
1a Các chỉ số cơ bản cho các quốc gia thành viên LHQ khác 239
2 Các xu hướng về Chỉ số Phát triển con người 240
3 Nghèo đói về con người và về thu nhập: các nước đang phát triển 244
4 Nghèo đói về con người và về thu nhập: các nước OECD, Trung và Đông Âu và Cộng đồng các Quốc gia Độc lập (SNG) 247

...để sống lâu và khỏa mạnh.....
5 Các xu hướng về nhân khẩu học 249
6 Cam kết về y tế: nguồn lực, tiếp cận và dịch vụ 253
7 Nước, vệ sinh và tình trạng dinh dưỡng 257
8 Bất bình đẳng trong chăm sóc sức khỏe bà mẹ và trẻ em 261
9 Các cuộc khủng hoảng và nguy cơ chính về sức khỏe toàn cầu 263
10 Sống sót: tiến bộ và hạn chế 267

...để có được kiến thức.....
11 Cam kết về giáo dục: chi tiêu công 271
12 Tỷ lệ biết chữ và nhập học 275
13 Công nghệ: sự truyền bá và sáng tạo 279

... tiếp cận các nguồn lực cần thiết để có một điều kiện sống đàng hoàng...
14 Kết quả hoạt động kinh tế 283
15 Bất bình đẳng về thu nhập và chi tiêu 287
16 Cơ cấu thương mại 291
17 Chi tiêu của Ủy ban Hỗ trợ phát triển (DAC) - các nước OECD vào viện trợ 295
18 Dòng viện trợ, vốn tư nhân và nợ 296
19 Các ưu tiên trong chi tiêu công 300
20 Thất nghiệp ở các nước OECD 304
21 Thất nghiệp và khu vực lao động không chính thức ở các nước ngoài OECD 305

...trong khi giữ gìn nó cho các thế hệ tương lai...

22 Năng lượng và môi trường 308
23 Các nguồn năng lượng 312
24 Phát thải và trữ lượng Đi-ô-xít các-bon 316
25 Tình hình thực hiện các công ước quốc tế lớn về môi trường 320

...bảo vệ an ninh cho con người...

26 Tị nạn và trang bị vũ khí 324
27 Tội phạm và công lý 328

...và đạt được bình đẳng cho tất cả phụ nữ và nam giới

28 Chỉ số phát triển liên quan tới giới 332
29 Thước đo nâng cao vị thế về giới 336
30 Bất bình đẳng về giới trong giáo dục 340
31 Bất bình đẳng về giới trong hoạt động kinh tế 344
32 Giới, công việc và phân bổ thời gian 348
33 Sự tham gia của phụ nữ vào chính trị 349

Các văn bản pháp lý về quyền con người và quyền lao động

34 Tình hình thực hiện các văn bản pháp lý quốc tế quan trọng về quyền con người 353
35 Tình hình thực hiện các công ước về quyền lao động cơ bản 357

Chú thích chuyên môn 1 **361**
Chú thích chuyên môn 2 **368**
Định nghĩa các thuật ngữ thống kê **370**
Các tài liệu tham khảo về thống kê **378**
Phân loại quốc gia **380**
Chú dẫn các chỉ số **384**
Phụ lục Các chỉ số về Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ trong các bảng chỉ số HDR **389**